

Rigsombudsmanden på Færøerne

Tórshavn, den 3. februar 2026

Orientering nr. 03/2026

Debat: God timing at tale om færøsk selvstændighed?

Præsident Trumps fremfærd over for Grønland præger fortsat den offentlige debat på Færøerne, herunder om og hvornår der skal indledes forhandlinger med Danmark om en nyordning af rigsfællesskabet, som baner vej for øgede udenrigspolitiske beføjelser. Lagmanden besvarede den 26. januar 2026 et § 52a-spørgsmål stillet af formand for Sambandsflokkurin og medlem af Lagtinget, Bárður á Steig Nielsen, om, hvorvidt lagmanden støtter rigsfællesskabet, om partierne bag ”det nationale kompromis” er enige om at løsrive Færøerne fra rigsfællesskabet, og om der er aftalt et møde med den danske regering om at løsrive Færøerne fra rigsfællesskabet (se Orientering nr. 02/2026). Lagmanden gentog her, at fem af seks partier i Lagtinget (dem, der står bag intentionerne i det nationale kompromis, red.) fortsat er enige om, at *”Færøerne har behov for større udenrigspolitiske beføjelser og ønsker en ordning, som ... bygger på samarbejde mellem ligestillede lande i et fællesskab. Altså at ændre rigsfællesskabet til et fællesskab mellem riger”*. Han bekræftede samtidig, at han forventer, at arbejdet hermed vil strække sig længere end den nuværende valgperiode, og at der endnu ikke er aftalt noget møde mellem landsstyret og regeringen *”om disse forhold”*.

I kølvandet på lagmandens svar skrev lagtingsmand Helgi Abrahamsen (Sambandsflokkurin) bl.a. på Facebook: *”Det, som er sket i Grønland, viser endnu engang, at ingen smånationer får lov til at råde alene ude i Atlanterhavet. Grønland kan løsrive sig fra Danmark, hvis de vil, men der står stadig flere rovfugle klar til at tage over, det øjeblik danskerne er væk, og ingen må tro, at disse rovfugle vil give grønlænderne de samme vilkår, som Danmark giver dem i dag. Færøerne er ikke lige så interessante som Grønland, men helt uinteressante er vi ikke. Og midt i denne tumult sidder færøske partier i ramme alvor og gør sig klar til at sætte rigsfællesskabet ud af kraft. Det burde få en klokke til at ringe et eller andet sted.”* Og lagtingsmand Johan Dahl (Sambandsflokkurin) skrev i online-mediet vp.fo: *”Nu er det for meget – vi nærmer os et landskasseunderskud på 2 milliarder kroner som følge af et meningsløst politisk løsrivelsesprojekt. Tiden er kommet til, at det færøske folk får lagt en suverænitetstøttefinanslov på bordet, så de kan få indblik i de økonomiske og samfundsmæssige konsekvenser af den påtænkte løsrivelse”...* *”Hvad bliver merudgifterne, de lavere indtægter, den finansielle situation og påvirkningen af velfærdssamfundet, når et løsrivelsesprojekt sættes i værk eller skal driftes? Hvad bliver konsekvensen for almindelige husholdninger og erhvervslivet?” ... ”... de økonomiske konsekvenser (bliver, red.) der ikke talt om. De ignoreres og drukner i følelsesladet og virkelighedsfjern retorik og nationalistiske mindreværdsfølelser fra løsrivelsesfolkene”*.

Frihedsbrevet.fo udsendte den 29. januar 2026 en podcast med fokus på, om det i lyset af præsident Trumps ageren og statsminister Mette Frederikssens indsats for at *”holde sammen på rigsfællesskabet”* er *”god timing fra færøsk side at tale om et selvstændigt Færøerne lige nu”*. I podcasten deltog lagtingsmand for Javnaðarflokkurin, Uni Holm Johannesen, landsstyremand for ressource- og erhvervsanliggender, Eiríkur í Jákupsstovu (Tjóðveldi), og lagtingsmand for Framsókn, Bjarni K. Petersen, som repræsentanter for landsstyrekoalitionen og tre af partierne bag *”det nationale kompromis”*. Eiríkur í Jákupsstovu tilkendegav, at den nuværende verdenssituation har overbevist ham endnu mere om, at *”det er farligt ikke*

at være et land, ikke at være en stat". Bjarni K. Petersen var enig heri og refererede til, at europæiske værdier om territorial integritet og suverænitet i disse tider udfordres både fra øst og vest. Det kan skabe usikkerhed, hvis *"man hverken er fugl eller fisk"* rent folkeretligt. Uni Holm Johannesen gentog Javnaðarflokkurins bevæggrunde, som bunder i et ønske om at løse den årelange og konkrete udfordring, der ligger i ikke at kunne agere selvstændigt og repræsentere sig selv i internationale sammenhænge. De tre understregede samstemmende og med respekt for grønlænderne, at Grønlands situation ikke gør de færøske ønsker om øgede udenrigspolitiske beføjelser og udvidede rammer for fællesskabet med Danmark mindre relevante eller vigtige, tværtimod. Og udtrykte samtidig forståelse for, at den situation, som Danmark og Grønland er i, for tiden begrænser Danmarks muligheder for at afse ressourcer til et videre forløb om de færøske ønsker. De mindede også om, at Grønland og Færøerne er forskellige, herunder i ambitionerne og forudsætningerne for selvstændighed.

Nationalbanken: Økonomisk fremgang trods stor global usikkerhed

Efter nogle år med stor fremgang foranlediget af udviklingen i fiskeriet og opdrætsindustrien, vurderer Nationalbanken i sin analyse af Færøernes økonomi udgivet den 21. januar 2026, at økonomien, trods stor global usikkerhed, fortsat er i fremgang – om end i et lavere tempo. Analysen kan læses [her](#) på dansk og [her](#) på færøsk. I 2024 steg det færøske bruttonationalprodukt, BNP, med 0,8 pct. målt i faste priser, hvorimod den årlige vækst var over 3 pct. fra 2021-2023. De senere års høje aktivitetsniveau afspejler sig også på det færøske arbejdsmarked i form af høj beskæftigelse, lav ledighed og mangel på arbejdskraft flere steder. Den gennemsnitlige årlige lønvækst er steget til over 6 pct. i 2025. Boligpriserne er steget betydeligt på tværs af geografiske områder – i Tórshavn med ca. 9 pct. i 2024 og udviklingen i 2025 peger på årlige prisstigninger på over 10 pct. Bankerne klarer sig generelt godt og har gennem en årrække opbygget kapital. Indtjeningen er lige nu høj, hvilket øger deres robusthed. Gennem 2025 er udlånsvæksten taget til, med kraftig fremgang i erhvervsudlånet. I løbet af 2025 har der været en mindre fremgang i vareeksporten med årlige indtægter på ca. 13 mia. kr., hvoraf 93 pct. relaterer sig til eksport af fisk og fiskeprodukter. Højere markedspriser på bl.a. torsk og makrel har bidraget til højere eksportværdi, mens den gennemsnitlige eksportpris på færøsk laks faldt med ca. 37 pct. fra januar til august 2025. I samme periode steg mængden af eksporteret laks dog med ca. 23 pct. sammenlignet med året før.

Hvad angår den færøske økonomi samlet set opfordrer Nationalbanken til, at man politisk fokuserer på at opbygge robusthed: *"Finanspolitikken skubber til aktiviteten i en periode, hvor der i forvejen er pres på kapaciteten i økonomien. Et solidt finanspolitisk rammeværk for hele den offentlige økonomi vil kunne understøtte en mere hensigtsmæssig udgiftsstyring"*.

Landsstyret har fremsat lovforslag om et finanspolitisk regelværk, der bl.a. vil indebære, at de offentlige driftsudgifter maksimalt må stige 1 pct. i forhold til udgifterne det foregående år.

Debatten om udlændinge intensiveres

Debatten om det stigende antal udlændinge på Færøerne, om familiesammenføring og om integration er intensiveret og spås at ville fylde i det kommende valg til Lagtinget. Bl.a. stilles der spørgsmål ved, om den Fast Track-ordning, som blev etableret i november 2021 med henblik på at sikre erhvervslivet hurtigere adgang til arbejdskraft fra tredjelande, på den ene side forårsager for høj indvandring ift., hvad det færøske samfund har kapacitet til at integrere, og på den anden side er for usmidig for de udlændinge, der kommer til Færøerne for at arbejde og ønsker at integrere sig. Dekan på Fróðskaparsetur Føroya (Færøernes Universitet), Erika Hayfield, der har forsket i indvandring, har bl.a. peget på, at de udlændinge, der er kommet til Færøerne på en Fast Track-tilladelse, som tilegner sig sproget, og som ønsker at overgå til permanent opholdstilladelse ved bl.a. at opfylde kravet om syv års fuldtidsarbejde, ikke tør skifte til et andet job undervejs, som de er bedre kvalificerede til, fordi de så mister de år, de har "optjent". Endvidere

at Færøerne som et lille samfund ikke har været tilstrækkeligt rustet til at integrere og skabe trivsel blandt indvandrere.

Vinnuhúsið (Færøernes Erhverv) har påpeget, at Færøerne har behov for udenlandsk arbejdskraft, og at udlændingeloven – ikke Fast Track-ordningen i sig selv – er utidssvarende og usmidig. Lovgivningen hindrer bl.a. udlændinge i – inden for samme virksomhed – at løse andre opgaver end dem, de oprindeligt blev ansat til at løse. Landsstyrekvinde for udenrigs- og erhvervsanliggender, Sirið Stenberg (Tjóðveldi) har tilkendegivet, at ordningen ”*både bør strammes og gøres smidigere*”, og at der er et arbejde i gang mellem danske og færøske myndigheder om at opdatere udlændingeloven fra 2001.

Kort nyt

- Danske og færøske myndigheder har for nylig indgået aftale om at oprette fem hoveduddannelsesstillinger årligt for speciallæger på Færøerne. De dele af uddannelsen, der kræver særlige kompetencer, som ikke findes på Færøerne, gennemføres på godkendte danske hospitaler. Færøerne står for at planlægge, opslå og godkende uddannelsesforløbene ud fra behovene i det færøske sundhedsvæsen. Landsstyrekvinde for social- og sundhedsanliggender, Margit Stórá (Javnaðarflokkurin) tilkendegav i en pressemeddelelse den 23. januar 2026: *“Aftalen har stor betydning for det færøske sundhedsvæsen. Den giver os et meget stærkere værktøj til at dække det fremtidige behov for speciallæger. Nu kan vi i langt højere grad selv administrere og styre, hvilke hoveduddannelsesstillinger der skal oprettes ud fra behovet i det færøske sundhedsvæsen.”* Aftalen er en del af Færøernes sundhedspolitik for 2026-2035.
- I anledningen af Danmarks og Færøernes nyligt overtagne formandskab for Nordisk Ministerråd har landsstyrekvinde for social- og sundhedsanliggender, Margit Stórá (Javnaðarflokkurin) sammen med beskæftigelsesminister Kaare Dybvad Bek udsendt en pressemeddelelse om deres fælles planer for formandskabsarbejdet, herunder om deres fokus på bæredygtigt arbejdsliv, en styrkelse af den nordiske arbejdsmarkedsmodel og et udbygget samarbejde mod arbejdslivskriminalitet og social dumping. Pressemeddelelsen kan læses [her](#) på færøsk og [her](#) på dansk.
- Bakkafrøst er for første gang kommet på Global 100-listen over verdens mest bæredygtige virksomheder, udarbejdet af Corporate Knights. Virksomheden placerer sig som nummer 83 samlet og nummer 2 i kategorien Food and Beverage Manufacturing. Listen blev offentliggjort i forbindelse med afholdelsen af World Economic Forum's årlige møde i Davos.
- I anledning af at årets første russiske fiskefartøjer er på vej mod Færøerne, har Vørn (Færøernes Fiskeriinspektion) oplyst til KVF, at man fører skærpet tilsyn for at sikre, at fiskefartøjer ejet af de to russiske rederier Murman Seafood og Norebo JSC, som landsstyret indførte begrænsende tiltag mod den 30. december 2025 (se Orientering nr. 01/2026), ikke fisker i færøsk farvand. Russiske skibe har ifølge KVF kvoter på 65.000 tons blåhvilling, 4.200 tons makrel og 7.700 tons sild i færøsk farvand i år. Til gengæld får færøske skibe adgang til at fiske bundfisk i Barentshavet. Norebo JSC, der grundet norske begrænsende tiltag anlagde sag mod den norske stat (se Orientering nr. 02/2026), tabte sagen ved domstolen i Oslo den 26. januar 2026. Rederiet ventes ifølge KVF at anke dommen til Norges Højesteret.